

Tau.

Jei jau senokai savęs
kuo nors nenudžiuginai.

PROLOGAS

Olivija Grinvud galvoja vien apie ledinuką. Jai gyvai plėšia lauk vidurius, bet ji visas mintis sutelkusi tik į saldainį. Blyškia rausvą celofano skiautelę ant kokakolos skonio čiulpinuko; kurį motina meilingai išvynios kaip atlygį už tai, kad Olivija niekam nesutrukdė. Dar ji bus apdovanota akinama motinos šypsena, nes nenutraukė pamokos ir niekam neteko aplink ją šokinėti.

Ledinukas. Šypsena. Gera mergaitė.

Bet net šios mintys neišsklaido nerimo, kad skrandyje tūno kažkoks gyvas padaras, besiveržiantis ištrūkti laisvėn. Mokytoja aiškina apie fotosintezę ir kaip augalai saulės energiją paverčia gyvybe, o Olivija, nepatogiai muistydama ant netvirtos plastikinės kėdės, trokšta pro klasės langą besisunkiančią pilkšvą šviesą kaip nors paversti gyvastį palaikančiu aparatu, kuris galbūt pagelbėtų ištvirti šį jos kūną apėmusį siaubą, kad ir kokia būtų to priežastis.

Deja, ne. Ji žmogus, o joje tūno kažkoks svetimkūnis, ir dėl jo ji netrukus mirs. Viskas aišku. Po keturiasdešimt aštuonių dienų Olivijai turėtų sukakti devyneri. Dar vakar ji ilgas valandas suko galvą, kaip čia apie tai subtiliai priminus tėvams,

vildamasi, kad gal tąsyk jie suplanuotų jos gimtadienio šventę mažumėlę anksčiau, o ne, kaip paprastai, prieš dvidešimt keturias valandas. Kokios žiaurios Olivijai dabar atrodo šios kautynės su veriančiu skausmu pilve, nes ji tikra, kad ištempti iki pertraukos jai niekaip nepavyks, ką jau kalbėti apie artėjantį gimtadienį. Ji pasirango ant kėdės bandydama šiek tiek ištiesti suriestą pilvą.

– Olivija! – tuoj pastebi ponja Smit, kuri verčia klasę krepiantis į ją aiškiai ištarti „miz“, kad nieks neabejotų, jog ji rimta ponja mokytoja, o ne kokia kvailutė „misė“. – Sėdėti reikia ramiai ir susikaupus. Tėvai už tavo išsilavinimą moka tokius pinigus ne tam, kad juos tuščiai švaistytum kraipydamasi pamokų metu.

Oliviją perveria gėda, o gal ją drasko šiuo metu jai žarnas bandančio išplėšti padaro nagai. Skausmas vargiai išteriamas, tačiau nepakeliamas ir kitas jos pasirinkimas – nutraukti pamoką, kad pasakytų mokytojai, jog jai bloga, o iš krūtinės tuoj pat išsiverš pabaisa, ir šitaip prisišaukti tą pasipiktinusių žvilgsnį, tuos atodūsius, tą ilgą kelionę tylomis, kol ją nulydės į mokyklos raštinę, iš ten paskambins tėvams, kuriems teks atidėti svarbius darbinius susitikimus, o Olivija dar kartą pasirodys dėmesio tetrokštanti, išsišokanti mergiūkštė, ir viso šito ji tikrai nepajėgs pakelti tam gyviui dabar draskant jos... šlapimo pūslę?

O dangau.

– Atleiskite, ponja, – baimingai cypteli Olivija mokytojai, kiek gali susispaudusi, kad sutramdytų pabaisą viduje bent jau iki pertraukos.

Olivijos smegenys imasi kitokios taktikos, paprastai padedančios viską nuslopinti viduje – ji puola save gėdinti. Prisimena rytinį pokalbį su mama prie pusryčių stalo. Vėl mato savo mažąją sesutę Lilę, tokią žavią ir malonią, tvarkingai tyliai valgančią, plačiai besišypsančią mamai. O tada regi ir save, pilve liepsnoja skausmas, ir ji negali nė pagalvoti apie tą dubenėlį kukurūzų dribsnių, kurį mama pakišo priešais ją.

– Kas ne taip? – klausia motina žongliuodama garuojančios juodos kavos puodeliu virš krūvos svarbių darbo dokumentų.

– Nieko, – sako Olivija. Ji jau taip puikiai meluoja, kad nuoširdžiai pati tiki, jog tai tiesa.

– Tai kodėl nevalgai? – motina pastato savo puodelį ant stalo. Ant jo mielomis šviesiai mėlynomis raidėmis užrašyta GERIAUSIAS PASAULIO TĒTIS. Mama niurzga dėl šio puodelio, kurį seserys tėčiui padovanojo prieš kelias dienas, šiam ruošiantis į dar vieną komandiruotę. Olivija nė nenutuokia, ką jos tėtis dirba, žino vien tik tai, kad jam tenka nežmoniškai ilgam išvykti iš namų, tad kai jos savaitgalį apsipirkinėjo, pamačiusi šį puodelį puolė melsti mamą, kad leistų jį paimti. „Gal tuomet tėtis bus laimingesnis?“ – svarstė ji, tik nepriėdūrė, kad gal dėl to paskui ir mamai teks daugiau džiaugsmo. Bet dabar puodelis stovėjo ant stalo – tėčio pamirštas, mamai keldamas apmaudą, ir Olivija matė, kad tai ir jos kaltė.

– Ar negalėtų mūsų namuose būti bent vieno ryto, kai viskas eitųsi sklandžiai? – Dailiai sutvarkytais nagais mama mosteli į apgailėtina tuščią kalendorių ant šaldytuvo, kuris turėtų pasipuošti auksine žvaigždute kiekvieną kartą, kai Olivijai ir

Lilijai pavyksta be jokių kliaučių išeiti iš namų ir nukeliauti iki mokyklos.

– Atsiprašau, mama, – Olivija bando šaukšteliu įsidėti kukurūzų dribsnių į burną ir pastebimai susiraukia – taip jai negera.

– Viešpatie, Olivija, čia kukurūzų dribsniai, ne dubenėlis vinių.

– Tiesiog šiek tiek skauda pilvą, štai ir viskas. – Olivija prisiverčia nuryti permirkusius kukurūzų dribsnius, tik jausmas toks, lyg išties rytų vinis.

– Na, aišku, kad skauda.

Atsidūsėjusi mama gurkšteli kavos, susirenka rankinę, raktus, skrebučio kampelį.

– Klausyk, Olivija, štai ką tau pasakysiu: gali neapsimesti, kad skauda skrandį, vien tik tam, kad išsisuktum nuo mokyklos, gerai? Tik ne šiandien. Darbe man labai svarbi diena, aš tikrai negaliu jos praleisti.

– Gal tėtis galėtų grįžti namo? – Tai atrodo visiškai protinga ir sykiu absurdiška, kažkaip vienu metu ir taip, ir kitaip.

– Cha! – Mama apsitaško kava palaidinę, susikeikia. – Gerai, viens du į viršų, apsitaisyk. Jei nueisi į mokyklą ir diena prabėgs sklandžiai, duosiu tau medalį už tuos vargus.

Medalio ji nenori. Nori, kad ją apkabintų.

Mama atsidūsta, paverčia akis.

– Gerai, tada ledinuką. Galėsi gauti čiulpinuką, Olivija. A, taip ir maniau, kad tai privers tave nusišypsoti. Dabar mikliau, mikliau! – suploja rankomis, tada susemia į glėbį Lilę, pakšteli jai į galvą. – Nagi, angeliuk, eikime, išsivalysim dantukus.

O štai šitai jai padeda. Tai suteikia Olivijai motyvacijos ištvirti dar septyniolika gamtos pamokos minučių. Jei tik ji įstengtų visa tai dar kiek ilgiau užspausti viduriuose, jei tik ji galėtų tiesiog pakentėti... ledinukas, šypsena, gera mer...

– Oooo... – sudejuoja Olivija, ir skausmo banga užlieja visą kūną, iš kūno sunkiasi šlaunimis, pasilieja ant grindų po suolu. Ir šitiek visko jai nutinka vienu sykiu. Vaikai sužiūra į Oliviją, pusė jų lyg juokiasi, kiti pasibaisėję cypia. Ponia Smit atsisuka ir kreidos gabalėliu smeigia į orą Olivijos kryptimi. Olivija bando atsistoti, kad išeitų iš klasės iki artimiausio tualetu, kur galbūt jai pavyks nuleisti save ir tą pabaisą į klozetą.

– Olivija Grinvud! – surinka ponias Smit. – Gal malonėsi ATSISĖSTI?

Olivija stengiasi daryti, kaip liepiama. Ji nori daryti, kaip jai pasakyta. Ji norėtų būti tokia, kuriai lengva paklusti, na, kaip jos mažoji sesutė, o ne toks vaikas, koks yra iš tiesų.

Olivija bando sėstis, bet nepataiko ant kėdės. Ji skaudžiai trinkteli ant grindų, tiesiai į ką tik prileistą balą, ir iš po susisukusios drėgnos uniformos suknelės pasimato ką tik prišlapintos kelnaitės.

Ji apalpsta.

Už savo vargus Olivija Grinvud nesulaukia nei ledinuko, nei šypsenos. Ji gauna tik peritonitą ir dvi savaites ligoninėje, nes trūkęs apendicitas užkrečia pilvo ertmę.

– Atvykau kaip įmanydamas greičiau, – Olivija girdi tėvą sakant motinai, kai bendrajai nejautrai nuslūgus kaip sapne atsipeikėja ligoninės vaikų skyriuje.

– Argi tu ne didvyris? – tyliai burbteli motina.

Olivija atmerkia akis ir mato, kaip vienas galingas mamos atodūsis kilsteli ir nuleidžia žemyn paminkštintus milžiniškus jos raudono drabužio pečius.

– Ar tikrai, Tina? – Tėvas atsilaisvina kaklaraištį. – Net ir dabar? Negali sau leisti pailsėti, kai mūsų pirmagimė guli ligoninės lovoje po rimtos operacijos?

– Ne, aš negaliu pasiimti laisvadienio, – sušnypščia motina, – nes mums reikia mokėti paskolą už namą, juk ne visi uždirbame pragyvenimui vaišindamiesi ir linksmindamiesi su klientais.

– Turėjau galvoje ne laisvą darbo dieną, – atsikerta tėvas. – Sakau, galėtum pailsėti ūdijus.

– Gal ir būčiau kiek malonesnė, bet tik šiek tiek mažesniai egoistui išglebėliui.

Olivija jaučia, kad tėvai vėl atsigręžia į ją. Tuoj plasteli vokais ir užsimerkia, leidžia sau nirti į gražų miegą be sapnų. Ji ne ligoninėje, ne atakuojama motinos įtūžio, bet namuose, su sese mėgaujasi ledinuku, atlygiu už tai, kad buvo gera mergaitė, mielas, žavus vaikas.

Ji pasaulyje, kuriame jai pavyksta visiems aplinkui... įsisteikti.

1

Pirmoji vasaros semestro savaitė

Kaip ir dauguma žmonių, kuriems puikiai sekasi džiuginti kitus, Olivija Grinvud pamažu ima suvokti, koks beviltiškai nykus yra jos gyvenimas. Ji nelaiminga, bet dramų nekelia, tad niekas to nepastebi, nemato, neapkalba, nereiškia susirūpinimo. Ne, ji tyli, mandagi – tokia niekam nesukels jokių nepatogumų. Juk iš tiesų svarbiausia ir yra niekam nesukelti nepatogumų. Jų pridariusi, liktų ne tik nelaiminga, bet ir prarastų ramybę, o tokio derinio Olivija kaip įmanydama stengiasi išvengti kaip ir „Negronio“ kokteilio tuščiu skrandžiu.

Šiandien, pabudinta mirtinai susipešusių dėl paskutinio riestainio vaikų, Olivija nusprendžia, kad daugiau taip nesielgs.

– Viskas, to jau gana, – ištaria atsisėsdama lovoje. – Šiandien ta diena, kai viskas pasikeis!

Kaip visada, ji kalbasi su savimi. Jos galvoje vykstantys pokalbiai yra vieni aršiausių, taikliausių ir svarbiausia, kad tikimybė, jog jie kada nors įvyks, – pati menkiausia. Jei minityse ji Šiva iš televizijos seriale „Palikimas“, tai realybėje labiau primena pusbrolių Gregą.

Jos vyras Nikas miega arba apsimeta miegas. Ir koks iš tiesų skirtumas, jei jų, kaip poros, bendravimas sunyko iki „Hm“, „Tikrai?“ ir „Eisiu į „CrossFito“ klubą, gerai?“. Pastarasis klausimas – tik jo ir ypač dažnai pasigirsta tomis dienomis, kai jie jau turi planų, apie kuriuos jam buvo priminta prieš keletą savaitių, – tarkime, kad laukia jo motinos gimtadienis arba šešių valandų kelionė automobiliu per moksleivių atostogas į nykiausias ir vėjingiausias šalies vietas.

– Iš kur galėjau žinoti, kad važiuojame į Kornvalį? – puolė protestuoti Nikas, kai praėjusio šeštadienio rytą visi pakirdo jau iš vakaro susikrovę krepšius, o jis linksmi pranešė išvykstant į varžybas, kuriose per vieną savaitgalį trijų žmonių komandoms teks įveikti Nilo upės ilgį stacionariu treniruokliu, įrengtu ne kokioje nors egzotiškoje vietoje, o pramoniniame rajone netoli Heivards Hito.

– Todėl, kad aš tau sakiau, – atrėžė Olivija, stovėdama koridoriuje ir negalėdama patikėti savo ausimis. – Todėl, kad tai jau keturis mėnesius įrašyta mūsų kalendoriuje.

– Nežinojau, kad mes turime kalendorių, – atkirto Nikas.

Apsitempęs sportine apranga, jis stovėjo laiptų viršuje lyg pagyvenęs specialiųjų oro pajėgų kariškis, tapęs „Sainsbury's“ stiliaus televizijos laidų vedėju. Kadaisie jie sportuodavo kartu, kiekvienas atsilenkimas, pritūpimas ir šuolis ant bėgimo takelio buvo seksualus žingsnis artyn lovos, kur vėliau atsiras nuogi, tik dviese. Bet dabar Olivijai atrodė, kad Nikas sportuoja, norėdamas nuo jos pasprukti.

– Tai vienas iš tų senamadiškų kalendorių, kurie egzistuoja vien galvoje. Juk būna taip, kad tavo artimieji, pavyzdžiui, tavo žmona, pasako tau ką nors svarbaus apie jūsų pla-

nus, o tu tą informaciją išsaugai savo smegenyse, kad paskui prisimintum. – Šiais laikais Olivija jautėsi veikiau kaip jo asistentė nei žmona.

– Nereikia ir to pasyvaus agresyvumo, – atkirto jos vyras, traukdamas atgal į miegamąjį nusivilkti savo specialiųjų pajėgų kosplėjaus apdaro.

Vakarykštė siaubinga grūstis pakeliui namo jos pasyvią agresiją pavertė aktyvia, ypač kai Nikas du kartus iš eilės pražiopto išvažiuojant, o Džeką automobilyje ėmė pykinti, tad Olivijai teko gelbėti padėtį kaišiojant jam tuščią traškučių maišelį.

Ji audringai grabalioja lovoje akinių ir randa juos palindusius po pagalve. Užsitupdžiusi ant nosies pastebi, kad, per naktį patraiškyti po galva, dabar akiniai jau ne mažumą, bet ne juokais kreivi, čiumpa telefoną nuo naktinio staliuko, mosteli kojas ant grindų. Siusiodama tęsia tą patį nesibaigiantį pokalbį su savimi apie tai, kaip, būdama 1980-aisiais gimusi moteris, ji niekaip neišsivaduoja iš tos pačios nuobodžios lyčių dinamikos, kuri sugriovė jos tėvų santuoką, ištrėmė tėvą glaustis sodo namelyje, o sesei tenka porą vakarų per savaitę stovyklauti ant jų sofos-lovos svetainėje tarsi pusdienio vaikų auklytei, visų linksmintojai ir namų psichoterapeutei.

Olivija norėtų tą statinėį sode prie nužydėjusių gėlių lysvės pavadinti priestatu, bet juk žino, kad net labiausiai pasaulyje kliebant nekilnojamojo turto agentas nebandytų prastumti šio aprašymo, panašiai kaip ir Niko įtikinėjimų, kad ankštas dušo kampelis, kuriame ji dabar tūno, yra miegamojo vonios kambarys. Pirma, jis įrengtas laiptų aikštelėje ir atviras ne tik jai ir Nikui, bet visiems tiems vis gausiau pas juos apsistojantiems šeimos nariams. Antra, durų spyna

sugedusi, vadinasi, privatumo jame maždaug kaip Justono stoties vestibulyje rytinio piko valandą.

Oliviją siutina, kad Nikas niekaip nesusiruošia tame bendrame duše pataisyti spynos, tačiau net šią jos tūžmastį nustelbia nuogąstavimas, kad taps įkyria bambekle, todėl ji tik ištraukia perpildytą skalbinių krepšį ir užsiremia juo duris – šitaip, kol maudysis po dušu, išsaugos šiek tiek orumo.

Ji šveičia tai, kas liko iš jos kūno, bandydama prisiminti, kada Nikas paskutinį kartą į ją žiūrėjo. Kada jos gyvenimas taps panašus į tą, kokį jai nuolat vaizduoja TAU SKIRTAS „Instagramo“ puslapis. Ją užburia tie trumpučiai vaizdo įrašai su tobulais šviesiais namais, pastelinių spalvų virtuvės spintelėmis ir skoningai parinktais niekučiais, kurie atrodo kaip menas, o ne netvarka.

Galbūt šiandien?

Taip, šiandien tikrai ta diena, kai viskas pasikeis.

Beveik du dešimtmečius ji laukė šios akimirkos, nuo tada, kai baigusi žurnalistikos studijas, iškart po egzaminų, vertinimų ir paralyžiuojančio perfekcionizmo, lydėjusio jos kelią iki diplomo, pradėjo dirbti „Ryte“. Tai buvo viskas, ką ji matė gyvenime. Ir viskas, ką patyrė bet kuri jos amžiaus moteris. Tačiau šiandien visas tas sunkus darbas, visos pastangos, taikstymasis su globėjiškais, perpus mažiau talento ir trigubai daugiau teisių turinčiais vidutinybėmis pagaliau visa tai atsipirks. Po ilgų metų, kai žurnalistikoje ji buvo tarsi galva linkčiojantis žaislinis šuo, – *žinoma, aš tuoj sumesiu 1 200 žodžių apie naujausią Holivudo madą, kuri žada dvylika centimetrų susiaurinti tavo juosmenį ir nubraukti dešimtį metų tau nuo veido*, – jai bus suteikta pirmoji jos skiltis.

Šiandien ji taps OLIVIJA GRINVUD su paantrašte, skelbiančia: TIESI, NARSI, ŠMAIKŠTI.

Galbūt. Veikiausiai. Beveik be jokių abejonių tai ir yra ta „jaudinanti naujiena“, kurią redaktorius nori su ja aptarti po konferencijos. Juk taip turi būti, tiesa?

Tiesa?

Kad būtų visiškai tikra, Olivija nusprendžia, jog reikia dar kartą išanalizuoti Stiveno prieš porą dienų jai atsiųstą žinutę ir įsitikinti, jog skaitydama pirmuosius 5 942 kartus nieko nepraleido. Pagaliau tai buvo nevienareikšmiška žinutė.

Liva. Po konferencijos penktadienį reikėtų su tavimi pasimatyti, turiu jaudinančių naujienų. Iki

Grįžusi į miegamąjį, Olivija aptinka Niką, besičiupinęjantį po antklode. Išgirdęs girgžtelėjant duris sustingsta, iš pradžių apsimeta miegas, o po akimirkos – bundas iš gilaus miego – deja, ne to, kuris tapo jų keturiolika metų trukusios santuokos metafora.

– Labas rytas, – sako jis, kupinas gėdingo nekaltumo, koks derėtų mokinukui, kurį smaukantis ką tik pagavo mama.

Ji tapo jo motina.

Ne, dar blogiau, ji tapo savo motina.

Nusprendžia dabar apie tai negalvoti, nes vyras, kurį ji kadaise laikė didžiąja savo gyvenimo meile, toliau bando vaidinti nekaltą, teatrališkai trina akis, ištempia rankas virš galvos, dirbtinai žiovauja prieš paimdamas telefoną nuo naktinio staliuko ir pradėdamas tikrinti laiškus. Ji net nesupranta, kam skirta šita vaidyba. Bet tikrai žino, kad taip stengiasi ne

ties bandydamas ją suvilioti, kiek dėdamasis, kad jam tinka neegzistuojantis jų seksualinis gyvenimas.

Keista, bet būtent šiomis akimirkomis, kai atrodo, kad jis lygiai kaip ir ji bijo išvysti save tokį, koks yra iš tiesų, jaučiasi jam artimiausia. Regis, dabar tik tai juos ir sieja.

– Labas rytas, – sako su šypsena ir stengdamasi nekreipti dėmesio į apačioje nesiliaujantį triukšmą. Ji yra OLIVIJA GRINVD: TIESI, NARSI, ŠMAIKŠTI, ne ta nirši, irzli, priekabi Olivija Grinvud. Nuskrieja prie drabužių spintos, bent jau jai malonu vaizduotis, kad skrieja, patinka įsivaizduoti ir tai, kad spintos kampas, kur ji įžengia, pilnutėlis suderintų spalvų, tvarkingai sukabintų drabužių, kuriuos bet kada gali išsitraukti, sudaryti įvairius derinius ir nesunkiai įsimesti į prašmatnų riboto leidimo lagaminėlį, gavusi netikėtą pranešimą, kad teks porai naktų darbo reikalais pašokt į Niujorką. Iš tiesų tai jos darbas paskutinįkart ją nuvedė tik į Svonsį, kur turėjo parengti pranešimą apie jūrų kiaulytę pagalbininkę, ir net ten užtruko vos dieną, o balkšvo jūrų kiaulytės šlapimo dėmė ant džinsų lydėjo ją visą kelią traukiniu atgal.

– PO VELNIŲ! – šūkteli ji, užkliuvusi už jogos kaladės, likusios po jos nevykusių mėginimų prieš aštuonetą mėnesių rytais praktikuoti jogą „Bikram“. Ji netapo geresniu žmogumi, pratimai neišjudino jos sustingusių klubų sąnarių, tik namai liko užgriozti dar vienu nereikalingu daiktu, o jų čia ir taip prisiveisę pilni kampai.

– Jėgos treniruotės ypač svarbios moterims artėjant menopauzei, – sako Nikas šypsodamasis, pagaliau išlipęs iš lovos. – Gal tau reiktų pagalvoti apie vieną iš tų olimpinių sunkiosios atletikos užsiėmimų, kuriuos savaitgaliais organizuoja „CrossFit“?

– Užsigavau kojos pirštą, kas čia tokio, – Olivija baksnoja akies rageną, kreivus akinius keisdama kontaktiniais lęšiais. – Be to, kas vežiotų vaikus po būrelius, jei abu kiekvieną šeštadienio rytą tampytumės su krūva hantelių?

– Nekalbėk taip apie mano draugus, – Nikas pakšteli jai į viršugalvį, strykčiodamas po kambarį su gerokai daugiau energijos, nei, Olivijos manymu, priklausytų keturiasdešimt ketverių vyriškiui, neužkliūva nė už vieno jos jogos bloko. Atsidūsta, pamačiusi jo pečius – dabar jie platūs ne nuo jos kilojimo, kad prispaudęs prie sienos padulkintų, bet nuo štanogos sporto salėje. Seksas po karštu dušu seniai palaidotas.

– Gal galėtume sumokėti Lilei, kad ateitų dar vieną vakarą?

– Kodėl gi tiesiog nepakvietus jos persikelti pas mus? O jei jau to imsime, gal atsigabenkime ir mamą. Tada jau tikrai įvykdysime visą beprotnamio programą.

– Tiesiog manau, kad tavo savijauta pagerėtų, jei galėtum daugiau investuoti į savo sveikatą, – sako Nikas. Jo oda šiandien itin švytinti. Gal jis geria multivitaminus ar kažką tokio?

Olivija staiga pasijunta, lyg atrodytų kaip iš tų išblukusių, apšiurusių nuotraukų, kuriomis žmonės dalijasi savo socialiniuose tinkluose, kad parodytų, kaip atrodė „Prieš“ ir kaip atrodo „Po“. Tai ji ta „Prieš“. Žino, kad jos vyras nuoširdžiai stengiasi ją palaikyti, bet taip nori užšokti jam ant sprando ir įtūžusi pešti sidabru nubarstytus jo tamsius plaukus. Kaipgi taip, kad jis su amžiumi tik šaunyn, virsta gražuoliu svajonių vyru, širdžių ėdiku, o ji jaučiasi tarsi po siaubingai pasibaičiusios operacijos iš serialo „Grei anatomija“? Ar dėl to jiedu su Niku taip nutolo? Jos vyras sugeba teikti pirmenybę savo

gerovei bei savo poreikiams, ir pasaulis dėl to nesugriūva, o ji, regis, įstrigo amžiname pasiaukojimo rate, ir *vis tiek* viskas aplink taikosi pabirti šipuliais?

Kasdien Olivija tariaisi turinti svajonių, kurioms pritartų jos motina, „Instagram“ ir visa visuomenė. Na, kad ir tokių – gyventi autentišką gyvenimą, kliautis tik savo jėgomis, nesilenkti baimei ir nuomonėms. *Et cetera, et cetera*. Olivija labai puikiai įvaldė meną įterpti šias svajones į pokalbius su Nina ir kitomis jaunomis moterimis, kurias ji globoja „Ryto“ programoje „Moterys kyla“. Iš pradžių Olivija skeptiškai vertino šią iniciatyvą: tai korporacijos programa, sukurta užglaistyti faktui, jog dauguma vadovaujančių darbuotojų – vyrai. Jau nekalbant apie tai, kad ši veikla atimdavo papildomas aštuonetą ar dešimtį valandų per mėnesį be jokio atlygio. Olivija norėtų svajoti drąsiai, bet nuolatinė biudžeto karpymo ir atleidimų grėsmė kabo virš galvos lyg Damoklo kardas. Tačiau, kai pagalvoji, gal ši veikla visai nebloga, juk ji gali įkvėpti pasitikėjimo ir tikrumo jaunoms moterims, kurios iš tiesų turi galimybę atsikratyti šitų patriarchalinių nesąmonių, kurioms ji pati tapo abejinga ir kartais dėl šventos ramybės *net pri-taria*. Tikrai, Olivijos gyvenimas – tai niekaip nesibaigiantis blogas sapnas, iš kurio ji vis dar neišmoko pabusti.

Tačiau galgi šiandien? Gal šiandien?

Ji įsmeigia akis į pavargusį atspindį veidrodyje ant vidinės spintos durų pusės. Išmoko paslėpti išsekimą įvairiomis naudingomis priemonėmis: balintų dantų šypsena; dukart per metus leidžiamomis botulino injekcijomis, kurių nei gali sau leisti, nei to pripažinti, ir makiažo paletė, kurią sudaro vien į akis nekrinantys matiniai atspalviai, – tokia ji atrodo gai-

viai, gražiai ir nepavojingai. Tad dabar imasi darbo, dėkinga už kone meditacinį lengvumą, kuris jos ryto rutiną padaro tobulą.

Baigusi makiažą, Olivija bando susigaudyti tarp sujauktų drabužių, kaip pakliuvo sukištų į jos spintos pusę, tai toks kontrastas vyrui, dailiai sulanksčiusiam savo darbo drabužius ir karišką kosplėjaus uniformą. Vyriškis, šitaip preciziškai ištobulinęs lankstymą ir funkcinį sportą, bet niekaip neįstengiantis prisiminti švenčių datų, – tai Olivijai lieka viena iš didžiųjų gyvenimo paslapčių.

Šiandien Olivija kruopščiai pasirenka aprangą, kuri, jos manymu, stilinga, bet sykiu dalykiška. Žinančios, ko nori, moters įvaizdis, kurį jai padiktavo populiariausios, šiuo metu visų sekamos, vidutinio amžiaus mados formuotojos „Instagrame“ pasakojamos istorijos. „Bodeno“ kelnės, balta palaidinė ir keli bižuterijos – „Zaros“ „aukso“ – papuošalai, kurie parodys, kad ji rimta, bet sykiu žaisminga. Prie šios aprangos priderina paprastas balerinukes, kurios, pasak minėtos žinovės, vėl grįžo į madą, nes pasirodė ant podiumų visuose praėjusio sezono šou. O jų pigesnę kopiją Olivija rado „Boohoo.com“.

Jei kas paklaus, – tiesą sakant, Olivija sau pataikauja įsivaizduodama, kad taip bus, – ji sakys, kad jos bateliai vintažiniai, 2002-ųjų, kai tik išpopuliarėjo, ir Olivijos mama nupirko jai porą „Pretty Ballerinas“ už 100 svarų, nes „tai tokie bateliai, kokius avint įsivaizduoju jauną damą, su kuria eitu susitikti princas Viljamas“.

Ji dirsteli į telefoną: dvylika minučių po aštuonių. Reikia paskubėti. Staiga namus perveria klyksmas, kurį Olivija atpažįsta kaip vaikų karo šūksnius, bet kaimynai nesunkiai palai-kytų žmogžudystės garsais. Ji nudarda laiptais žemyn tokiu

greičiu, koku norėtų skrieti tuos fantazijose nuolat bėgamus įsivaizduojamus penkis kilometrus, kurių tikrame gyvenime dar neišbandė.

– Vaikai! – surinka virtuvėje, kur jos jaunesnė sesuo triumfuodama laiko į orą iškėlusi riestainį kaip prizą, o Džekas su Saskija bando jį išplėsti jai iš rankų. Virš sesers lūpos puikuojasi užtepto „Marmite“ ūsai, ir Olivija nenustebtų, jei ši juos užsitepė tyčia, norėdama patraukti vaikų dėmesį, kai derėjosi su jais keltis iš lovos ir ruošti į mokyklą.

– Tik nekreipk į mane dėmesio, aš čia užkertu kelią nedidelei diplomatinei krizei Emanuelio Mak-a-rono stiliumi.

Lilė ištaria veikiau prancūziško maisto, o ne Prancūzijos prezidento pavardę. Ji vilki ryškiai rožiniu kimono, parsivežė jį iš vienos tų daugelio kelionių po pasaulį „beieškant savęs“. Kelionių, kurias, beje, paslaugiai apmokėdavo jų motina. Lilė sviedžia riestainį Olivijai, bet ši sugavusi nesugeba jo išlaikyti, ir Džekas akimirksniu išplėšia riestainį jai iš rankų.

– Mama, tai juk MANO KETO RIESTAINIS!– Saskija tuoj pravirks, ir Olivijai tai atrodo ir labai perdėta, ir sykiu neįtikėtinau suprantama.

– Argi nėra skrudintos duonos, kukurūzų dribsnių, dar ko nors toje gausybėje spintelių, į kurias mes su tėčiu nuolat kemšame maistą? – klausia Olivija ir apglėbia gležnus dukters pečius.

– Mama, tu žinai, kad aš nemėgstu nei skrudintos duonos, nei kukurūzų dribsnių ir kad tai jokios maistinės vertės neturintys, kartono skonio maisto produktai. – Saskija su pasibaurėjimu ir susierzinimu numeta motinos ranką. – O Džekas žino, kad tie riestainiai specialūs, jie veganiški ir tinka keto

dietai, juose baltymų daugiau nei angliavandenių, o man tai būtina, jei noriu pakilti į kitą futbolo rinktinės lygį, nes, kitaip nei Džekas, aš iš tikrųjų gyvenu ir sportuoju su draugais, užuot sėdėjusi namuose ir spoksojusi į Erlingo Halando plakata.

Džekas apmaudžiai suraukia strazdanotą nosį.

– Aš turiu draugų, tiesiog tu jų nepažįsti, nes per daug užsiėmusi savimi. Ir aš nesėdžiu spoksodamas į Erlingo Halando plakata!

– Nori pasakyti Jano Harlando, – sako Lilė, sėsdama prie virtuvės stalo valgyti skrebučio, laižydama „Marmite“ nuo viršutinės lūpos.

– Erlingo Halando, – kartu pataiso Džekas su Saskija, pademonstruodami retą vienybę.

– Kad ir kuo jis vardu, – ramiai pergalingai atsidūsta Lilė, – mes juk vis tiek kalbame apie tą šviesų vaikina, kurio veidas primena nykštį, tiesa?

– Man visada atrodė, kad jis labiau Legolaso iš „Žiedų valdovo“ dvasios, – sako Olivija, išplėsdama riestainį iš savo vienuolikmečio rankos ir perduodama jį Saskijai, paskui naršydama spintelėje paslėpto pakelio nevegetarinių riestainių, kuriuos nupirko vakar per pietų pertrauką kaip tik tam, kad užbėgtų už akių šiai katastrofai.

Ji juk OLIVIJA GRINVUD: RAMI, ŠALTA, SUSITVARDANTI. Jei turėtų laiko, galėtų pamąstyti, kiek daug vaidmenų jai pavyksta atlikti, o juk viso labo dar tik rytas, penkiolika po aštuonių. Vietoj to, ji mechaniškai eina prie senovinio „Nutribulleto“ gaminti savo rytinio eliksiro: šaukštelis jogurto, šiek tiek šaldytų špinatų, bananas, saujelė mėlynių, antpirštis ispaninio šalavijo sėklų ir didžiulė sauja vidutinio amžiaus krizės.

– Dabar, jei galėtumėte suvalgyti pusryčius nesigriebdami smurto, – sako ji, uždengdama smulkintuvą, – būčiau be galo dėkinga. – Darbe manęs laukia svarbi diena.

– Oho, tu tikrai pavirtai mūsų mama, – prunkšteli Lilė, kišdama į burną skrebučio gabalėlį.

– Tai VISAI nejuokinga, – atšauna Olivija.

– Žinau, mieloji, bet rimčiau ir negalėjau kalbėti.

Olivija spusteli „Nutribulleto“ mygtuką, išgirsta kurtinantį smulkintuvo variklio griausmą, nuleidžia pečius atsipalaiduodama, mėgaudamasi viena iš nedaugelio šio ryto akimirų be klyksmų.

– Futbolo apranga! – sušunka Olivija į tuštumą, vos smulkintuvus užbaigia neįtikėtiną griaudėjimą.

– Glotnučių aparatas? Skrudintuvas? Televizorius? Mokyklinė kuprinė? – Lilė perbraukia ranka per nepaklusnias, nuostabiai tankias auksines garbanas, kokių Olivija troško nuo vaikystės, nes jos simbolizavo savotišką nerūpestingą *joie de vivre*, jai visuomet atrodžiusį šiek tiek nepasiekiamą. – Ar mes tik šiaip sau vardiname atsitiktinius daiktus, ar „futbolo apranga“ yra kažkoks kodas?

– Atsiprašau, bet aš staiga prisiminiau, kad šiandien abiem vaikams reikia futbolo aprangos. Kodėl šie dalykai man ateina į galvą tik tada, kai išgirstu pneumatinį grąžtą primenantį garsą?

– Tikriausiai atsakytum į šį klausimą, sese, jei būtum nors kartą paklausiusi mano patarimo ir pavaikščiojusi į terapiją.

– Ne visos turime laiko terapijai, Lile. Aš per daug užsiėmusi stengdamasi prisiminti tas futbolo aprangas.

Lilė atsidūsta kaip moteris, kuri jau priprato, kad ją nuolat globėjiškai auklėja.

– Na, tau pasisekė, nes aš ne per daug užsiėmusi, kad prisiminčiau futbolo aprangas. Jos jau sudėtos į sporto krepšius prie durų. Manau, kad pakankamai seniai tai darau, jog žinočiau, kad penktadienis yra futbolo diena, – ji sukikena, susiverždama kimono aplink juosmenį. – Negaliu patikėti, kad tu rytais vis dar neši tėčiui puodelį arbatos.

Olivija išgirsta virdulio spragtelėjimą, pranešantį, kad vanduo užvirė.

– Iš kur žinai, kad aš tai darau? – sako ji, pastverdama puodelį iš spintelės.

– Nes tu taip darai nuolat, ir tai savotiškai tragiška. Jis bus tik įžūlesnis, mažute.

– Jei nevežtum už mane mano vaikų į mokyklą, aš tau paaiškinčiau, kokia pati esi veidmainė kritikuodama mane už tai, kad padedu tėčiui.

– Nežinau, ką turi galvoje, – dainingai ištaria Lilė. Tai rodo, kad ji puikiai žino, ką sesuo turi galvoje.

– Aš globoju tėtį, o tu leidi mamai elgtis su tavimi kaip su kūdikiu. Ar mes kuo nors skiriamės?

– Aš esu jos kūdikis, Olivija. – Lilė tai ištaria it nuolaidžiaujanti mama, kalbanti su savo mažu vaiku. – Esu jos maža mergaitė.

– Tau netrukus keturiasdešimt!

– Įsivaizduok, kokia nepakenčiama ji taptų, jei neleisčiau jai atlikti šios gyvybiškai svarbios funkcijos – vis dar būti mylima ir reikalinga savo šeimos nariui. Veikiausiai ji imtų įkyrėti tau. Aš juk pasitarnauju mums visiems. Aukojuosi dėl komandos. – Lilė prieina prie Olivijos, stovinčios prie virtuvės stalo, gurkšteli jos kokteilio ir kyšteli liežuvį iš siaubo. – Fu,

vis tiek bjauru. O, kalbant apie... tėvus, mama prašė manęs priminti tau, kad deramai atsakytum į kvietimą dalyvauti mano vakarėlyje.

Olivija užpliko karštu vandeniu arbatos maišelį ir jaučia, kaip stingsta kraujas. Motinos pasmerkimas visuomet čia pat, net jei jos pačios šalia nėra, ir ji, regis, vis dar laiko Oliviją tik erzinančiu priedu prie Lilės, savotiška beprasme viceprezidente, kurią esi priverstas kviesti į renginius, nes laikaisi formalumų, o ne todėl, kad nori su ja pabūti. Ji yra Džeimsas Deividas Vensas šalia Lilės, kimono vilkinčio Trampo.

– Aš... A, taip, – sumurma Olivija, pildama pieną tėčiui į arbatą. – Atsakysiu jai, kai tik įveiksiu šią dieną.

– Džiaugiuosi dėl tavęs, – šypsosi Lilė eidama link savo laikino miegamojo svetainėje. – Mama pasius, galėdama visiems pasakyti, kad jos dukra – naujoji Selina Martin.

– Jaučiuosi taip... – Olivija svajingai žvelgia į tolį, – lyg ilgai lošusi partiją po partijos pagaliau gausiu savo prizą. Galų gale.

– Eik ir parodyk jiems! – Lilė pasiunčia sesei oro bučinį, paima savo krepšį iš svetainės, kur nesiskųsdama miega, ir kopia aukštyn į varvantį dušą. Olivija įspraudžia pėdas į ankštus batelius ir leidžiasi į kiemą, mielai vadinamą sodu, skubėdama pasibelsti į pašiūrės, kurią labiausiai norėtų vadinti priestatu, duris.

Jokio atsakymo. Niekada ir nebūna.

Atsikrenkščia, pagalvoja apie vyrą, kuris sykį grįžo iš komandiruotės Danstable su miniatiūrine kiniško biliardo įranga, kažkaip išlošęs ją linksmybių naktį. Būtent šis prisiminimas visiems laikams įstrigęs Olivijai dėl savo tyro komiško

tragizmo ir to taiklaus, raiškiai apibendrinto jų vaikystės paveiklo. Jaunystės nekaltumas leido jai vaizduotis tėvą kaip „Disneilendo tėtį“, kaip vyrą, kuris grįžta iš išpūdingų verslo kelionių apsikrovęs dovanomis, apkabina ir patvirtina, kad iš visos širdies pasiilgo savo mergaičių. Tik suaugusios Olivija ir Lilė suvokė, kad tas jų „Disneilendo tėtis“, švelniai tariant, buvo ir nevėkšla sutuoktinis, vyras, kuris dovanomis stengėsi atsilyginti už tai, kad nebūdavo namuose, nors ir tų dovanų per daug sau leisti negalėjo, nes motina buvo pagrindinė maitintoja, sėkminga rinkodaros vadovė, o jis tik paprastas prekių platintojas, savo vaidmenį kiek įmanydamas išpūtęs, kad nesugriautų tradicinio devintojo dešimtmečio *status quo*, kai vyras buvo namų šeimininkas. Studijuodama universitete Olivija suprato, kad Danstablai yra niaurus, vien turgumi garsus miestelis Vidurio Anglijoje, o ne visatos centras.

Kosteli teatrališkai, o gal nepatenkinta, niekad ir pati nežino kaip. Vis dar nieko. Laukia grožėdamasi didžiule nuorūkų krūva, pūpsančia degtinės butelyje, kuri jis prastai paslėpė už augalo vazono.

– Lile, – rikteli ji, tikėdamasi, kad pašaukusi ką nors namuose galbūt pažadins tėvą nesukeldama scenos. – Būk gera, pažiūrėk, kad Džekas ir Saskija būtų pasiruošę išeiti po trijų minučių?

Iš namo sklinda įvairiausi garsai, bet iš pašiūrės nieko.

Vėl pabeldžia, jausdama, kaip dešinės kojos didysis pirštas jau pulsuoja įkištas į tą netikros balerinos apavą.

– Tėti? – Ji bando nuvyti nuolatinį nerimą, nenutrūkstantį kaip prislopinta jos širdies perkusija, nerimą, kad vieną kartą tėvas tiesiog neįstengs atsiliepti. – Išviriau tau puodelį puikios

arbatos, kad atsigautum nuo tos puikios degtinės, kuria, regis, mėgavaisi praėjusių naktį!

Jei ji laikysis pasyvios agresijos taktikos, jei kreipsis žvaliai kaip prekybos centro „Matalan“ Merè Popins, viskas bus gerai. Visi manys, kad jie normali šeima. Normali šeima, kuri savo senelius laiko užkištus sodo gale.

– Palik ant laiptelio, – pagaliau iš vidaus krankteli tėvas. – Ateisiu ir pasiimsiu prieš imdamasis savo darbų.

Olivija padeda puodelį, žinodama, kad, kai grįš po dvylikos valandų, labai gali būti, jog arbatos puodelis vis dar stovės, o tie darbai – kad ir kokie jie būtų – dar nebus nė pradėti.

– Na, geros dienos tau, tėti. Gal šiek tiek atsipalaiduok, kad neperdegtum. – Ji svarsto, ar neperžengė pasyviai agresyvaus tono ribos, o gal tapo agresyviai agresyvia, lukteli, gal jis atsakys. Tada pasižiūri į savo „Apple Watchą“ – dažniausiai pažiūrėjusi ima save plakti, kad nesportuoja, – ir supranta, kad pavėluos į darbą. Puola atgal į namus, nuo prieškambario staliuko susėmus pašto krūvą sukiša į „Waitrose“ pirkinių krepšį, kurį kuo puikliausiai nešiojasi vietoj rankinės.

Tada Olivija Grinvud ryžtingai žengia į pirmąją likusio savo gyvenimo dieną.